N.36.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 4 Maia V. S. ROKU 1807

S. PETERSBURG VS. d. 26 kwietnia. Z dzienika woiennych czynności armii Rossyiskiey za granicą zostaiącey pod główną kommendą Generała Barona Bennigsena dalszy wypis.

Gdy tym sposobem GM. Iłowayski porażał nieprzyiaciela odpędzaiąc z Ortelsburga do Willemberga, tegoż czasu półkownik Isaiew i podpółkownik Iłowayski wstrzymawszy przeciwników o 5 wiorst od Passenheimu odprawiali z niemi nieustanną gonitwę, dopóki nie zaczoł przybliżać się półk Atamański; w tenczas Półkownik Isaiew na czele trzech półków uderzył na iazdę nieprzyiacielską, odparł i silnie poraził. W tém zdarzeniu poległ z przeciwney strony Maior, kilku Officyerów, więcey sta żołnierzy w niewolę zabrani Officyer unterofficyer, i żołnierz ieden, z naszey strony mieliśmy czterech kozaków ranionych. Zatém nieprzyiaciel ustąpił do wsi Rudy. GL. Platow mianowicie wychwala roztropne urządzenie i męztwo GM Iłowayskiego, i półkownika Isaiewa.

D 5 kwietnia armia Rossyiska została uszczęśliwiona przybyciem J. J. Mości GL. Płatow doniosł, że d. 4 podiazd z półku Iłowayskiego 8 wysłany z Passenheimu spotkał nieprzyiacielski patrol blizko wsi Kota z kilku ludzi złożony i wszystkich poymał. Tegoż d. 5 woyska pierwszey dywizyi będące pod kommendą W. X. Konstantyna wyłączaiąc onych cząstkę przybyły w okolice Schippenbeil, i stanęły na kwaterach kantonowych. D. 6 7, 8, 9 10, 11, 12. 13. i 14 główna kwatera i woyska wszystkie zostawały na mieyscu dawnieyszém. Dla choroby GL. Essena 1, GL Tuczkow 1 wyznaczony został naczelnikiem iego korpusu. Od d. 3 do 14 prz szło do armii naszey 43 zbiegów Francuzkich.

GL. Baron Sacken w rapporcie swoim o czynnościach dywizyi woysk onemu poruczonych odczas bitwy pod Preussisch Eylau d. 26 i 27 stycznia nie wspomniał, że pod iego naczelnictwem kommenderuiący trzecią dywizyą GM Titow 2. gdy nieprzyiaciel z naywiększą zaciętością trzykroć attakował batterye nasze Maiorów Chotiaiew, Talizin, i kapitana Strażew, wysyłał swoich strzelców, którzy mężnie potykaiąc napadaiących po trzykroć odpierali i ścigali z wielką lękską. Pożniey Francuzi korzystaiąc z gęstego śniegu który wtenczas padał, przybliżyli się znowu kilko kolumnami z których dwie złożone z wybranego żołnierza raz ieszcze uderzyły na lewy bok tey dywizyi, w zamiarze przedarcia się między nią i dywizyą drugą. GM. Titow postrzegłszy ten zamiar przeciwników, ruszył na przod całą dywizyą ze wszystkiemi oney armatami, i zbliżywszy się do Francuzów na kroków 80 rozkazał otworzyć ogień kartaczowy, a frontem strzelać batalionami.

Więcey godziny z szczególnym uporem trwała ta walka. Naostatek nieprzyiaciel musiał ustępować znamienitey woysk Rossyiskich waleczności; był ścigany; mianowicie zaś dwie kolumny attakuiące lewy bok dywizyi naszey; na te uderzyły bagnetem półki muszkietyerskie Muromski i Koporski. GM. Korf wpadłszy w środek Francuzów z brygadą iazdy którey przywodził, prawie całe wytępił, tak dalece iż bard. o małá tych kolumn cząstka ratowała się ucieczką. W tém zdarzeniu półk kiryssyerski orderu woiennego zdobył znamie. To sprawiwszy dywizya Rossyiska zbliżyła się do woysk stoiących na boku prawym, a przy końcu bit y, gdy iuż zaiely nowe stanowisko, GM. Titow 2 odebrał mocną kontuzyą w rękę, i oddalić się musiał. W krótce potém na gorączkę zachorował, i nie mógł o swoich czynnościach przesłać do kommendy rapportu dokładnego; dla tey więc przyczyny nie był umieszczony w ogólném opisaniu bitwy p d Eylau wygraney. Teraz odebrawszy rapport GM. Titowa główno kommenderuiący ma za powinność o wszystkiém donieść J. J. Mości, upraszaiąc ażeby tak znamienite dzieła ogłosić kazał, i dystyngwuiącym się Officyerom wzgląd nayłaskawszy oświadczyć raczył.

Generał kawaleryi Tormasow sprawować będzie obowiązek Ryskiego Gubernatora woiennego. GM. Fok 1 przyięty w służbę umieszcza się w armii. Półkownik Padeyski został Szefem Kozłowskiego półku muszkietyerów. Podpółkownik Markiewicz, otrzymał rangę półkownika. Półkownik Lewenwold umieszczony w kawalergardzkim pułku Rotmistrzem. Półkownik Zielenin będzie kommendantem Riażskiego muszkietyerów. Margrabia Paulucci przyimuie się do służby z rangą Półkownika. Angielskiey służby podporucznik Fensz przyięty do Rossyiskiey w randze Chorążego. Kommendant Astrachańskiego półku grenadyerów GM. Tumański uwalnia się od służby. Półkownik Essen umieszczony w Oczakowskim batalionie garnizonowym. Półkownik Brii w Parnawskim garnizonie artyleryi. Półkownik Simanowicz został Szefem kaukazkiego półku grenadyerów; półkownik Potresow Szefem Połockiego muszkietyerów. GM. Bestużew Riumin Szefem 7 strzelców. podpółkownik Czernoziemników Plac Maiorem w Cronstadzie. Podpółkownik Koreniew umieszczony w półku Mingrelskim muszkietyerów.

J. J. Mość znayduiąc się w Bartensteinie dał rozkaz następuiący d. 14. Zwycięztwa odniesione pod Pułtuskiem i Preussis h Eylau przez Generała Bennigsena nad nieprzyiaciele usprawiedliwiły i pomnożyły ufność położoną w doskonałości iego. Przybycie Jmperatora Jmci do waleczney armii nie czyni naymnieyszey odmiany z żadnego względu w kommendzie; pod którą dobro powszechne Europy całey tak widzialnie i znakomicie wynikać iuż zaczyna. Wszelkie rozkazy po dawnemu wychodzić będą od iednego tylko główno kommenderuiącego Generała Bennisena, równie iak wszystkie rapporta prosto do niego maią być odsyłane.

Wymazani z rang listy Officyerowie polegli: pół-

ku Moskiewskiego dragonii Chorąży Michinski. Ingermanlandzkiego dragonii porucznik Hryniew, Chorążowie Lubicki, Szatyłow. Elizabergradzkiego huzarów Rotmistrz Onuczyn, Chorążowie Snopkowski, Berestow, Winter, Zinkowski. Alexandryiskiego huzarów Kornet Kuryłów, Ageiew, Durow. Olwiopolskiego huzarów Rotmistrze Rokszani, Władysławewicz Porucznik Obołonski, Kornetowie Nikora, Nestereńko Piszon. Ekaterinosławskiego grenadyerów Kapitan Zygit. Pskowskiego muszkietyerów Stabs kapitan Herasimow, Chorążowie Oczakowski, Mey, Podporucznik Chrystofowicz. Staroskolskiego Podpółkownik Broks, Maior Jurkowski, Chorąży Poiarkow. Kostromskiego Porucznik Krupienikow. 4 strzelców kapitan Kuczynski, Sztabs Kapitan Beliużyn podporucznik Miaśnik. 5 strzelców Porucznicy Radzimiński, Tukałło Podporucznicy Kurkowski. Martini, Chorąży Kucewicz. 20 strzelców Chorąży Chorzewski. 21 strzelców Porucznik Rogowcow, Chorąży Domaszniew. 24 strzelców Szef pułkownik Priouda, Kapitan Nagaiewicz. Nowicki, podporucznik Komarow. Kozackiego pułku Efremowa Chorąży Michelew.

Pawłowskiego grenadyerów Maior Gołołobow, Stabs kapitan Berszow, porucznik Aukin. S. Petersburgskiego grenadyerów Maior Liborius Lenc, Kapitan Domoracki, porucznik Szulc. Eleckiego muszkietyerów Podpółkownik Tonkaczew, porucznik Łapkin. Litewskiego porucznik Swistunow. Muromskiego Kapitan Bielokopytow, porucznik Zyżniewski, Chorąży Tołczanow. Koporskiego kapitan Zaoniegin, porucznik Sokolinski, podporucznicy Piasecki, Arciszewski. Czernihowskiego kapitan Radiszczew, Stabs kapitan Abarinow, porucznik Stanisław podporucznik Krywoszyi, Beker. Dnieprowskiego Stabs kapitan Helden, porucznik Sacken, Ungern Sternberg, podporucznik Dukalski. Tulskiego Chorąży Boghdanowicz. Tobolskiego Maior Bystrom. Stabs kapitan Olechnowicz, porucznik Rosen, Kiryłow, Andżykow, podporucznik Flugrad, Wachten, Chorąży Andruszewski. Tengińskiego podporucznik Jurkiewicz. Chorąży Łukianowicz. Permskiego porucznik Wilczyński Mohilewskiego Chorąży Browczyński. Azowskiego kapitan Karm, Stark, Stabs kapitan Pozniaków, podporucznik Siczewski, Chorąży Radkiewicz. Siewskiego porucznik Hryniew. Pawłohradzkiego huzarów Kornet Bielski. Moskiewskiego muszkietyerów porucznik Bolaczewski podporucznik Bowt, Audytor Fiedotiew. Woroneżskiego Stabs kapitan Markow.

Włodzimirskiego muszkietyerów Maior Klikow Stefanow, Stabs Kapitan Gergel, Kniaźnirz Porucznik Nikitin Schlisselburgskiego Stabs Kapitan Chołodey, Porucznik Dokukin, Podporucznik Rubusz, Chorąży Pietraszkow. Archangelhorodzkiego Stabs Kapitan Aratowski. Riazańskiego Kapitan Meszczeriakow. Uhlickiego Podpółkownik Kaplin, Chorąży Andreiew. Sofiiskiego Stabs Kapitan Sołoduchin, Porucznik Pikalicki Podporucznik Borodin, Łukaszewicz Bielozierskiego Kapitan Aleksieiew, Lialin, Podczertkow, Stabs Kapitan Baraksin. Podolskiego Chorąży Wasilew. Orderu woiennego kiryssyerów Maior Masiukow, Porucznik Woiewodzki, Kornet Raden. Małorossyiskiego kiryssyerów Porucznik Paszewnia, Rekunowicz, Kornet Mołczanow. Pskowskiego dragonii Porucznik Komarowski. Kurlandzkiego dragonii Chorąży Zas, Woyuiłowicz. S, Petersburgskiego dragonii Podporucznik Karpowicz, Wereszczagin, Chorąży Stepanow. Polskiego konnego Podpółkownik Zegulin, Porucznik Kzrywkowski.

Umarli z ran odniesionych Officyerowie; pułku Ingermanladzkiego dragonii Chorąży Solinowski. Olwiopolskiego hazarów Kornet Tarow. Eleckiego muszkietyerów Podporucznik Gładzki, Chorąży Bułhakow. Litewskiego Porucznik Radiszczew. Połockiego Szef Półkownik Popow. Tulskiego Stabs Kapitan Zełtow. Włodzimirskiego Stabs kapitan Done. Tobolskiego Podporucznik Eder. Azowskiego stabs Kapitan Panterow. Podolskiego Kapitan Chrypkow. Uhlickiego Maior Zyrkiewicz. Dnieprowskiego Maior Obuchow Kargopolskiego dragonii Podporucznik Czernopiatow.

W reskrypcie danym Generałowi infanteryi Gudowiczowi J. J. Mość wyraził; że gdy Lezgincowie Dżarskiey prowincyi poznawszy skutki nieszczęśliwe z własnego ich bezrządu wynikłe, upokorzyli się bez krwi rozlania, i przyieli na siebie obowiązki wiernego poddaństwa; Imperator Imć oświadcza naywyższe ukontentowanie Astrachanskiemu Gubernatorowi woiennemu, przypisuiąc powściągnienie narodu swawolnego rozumnym iego postępkom.

KROLEWIEC d. 7 Maia. Dziś Król Fryderyk 3 przybył do miasta naszego, przyięty z nayczulszą radoscią od wiernego poddaństwa, przypatrywał się ciągnącym woyskom zprzymierzonym oglądał obu armii szpitale, i krótko bawiąc odiechał do główney kwatery. Zamiana ieńców zaczyna do skutku przychodzić. Uwolniony z Francuzkiey niewoli GL. Blucher, z główney kwatery nieprzyiacioł tu przybył zamieniony na Generała Victor. Ten rycerz mile był witany od ziomków pamiętnych, iak wiele czynił po nieszczęśliwey rozprawie w Auerstedt, ażeby woysk rozgromionych, dywizye zgromadził i ocalił nieprzyiaciela od brzegów Odry iak naydaley odciągnął, woynę przewlókł, i dał porę do zebrania woyska nowego w prowincyach wschodnich Monarchii Pruskiey. Słychać, że Król wzgląd maiąc na zasługę znamienitą, w krótce ma wynieść na stopien w armiach swoich naywyższy Generałów Kalckreuth, Lestocq, i Blucher.

Hraf Hardenberg przed dwóma laty uwolniony od sprawowania urzędu Ministra zagranicznych interessów, powrócił znowu do niego; Monarcha temu mężowi poruczył kilka innych departamentów ważnieyszych, iakie są woienny ekonomiczny, bankowy, handlu morskiego. G. Zastrow który od niejakiego czasu był Ministrem zagranicznych interessów, użyty będzie do innego obowiązku.

Przez Landsberg wiadomość odbieramy, że d. 7 i 8 kwietnia woyska nieprzyiacielskie w oblężeniu trzymaiące Grudziądz do szturmu przystąpiły, lecz od załogi Pruskiey odparte z niemałą klęską, utracić miały od 6 do 7 tysięcy ludzi. Tak ważnego zdarzenia szczegóły nie są dokładnie wiadome, słychać że po przegraney Francuzi oblężenie w słabe zamienili opasanie. To pewna że ich część znaczną odprowadzono ku Gdańskowi.

Gdy GL. Blucher prezentował się Królowi w Bartensteinie, Monarcha ozdobił rycerza orderem orła czarnego. Wiele rozprawiał nieprzyiaciel o nowozaciężney młodzi, która z departamentów Francuzkich przybyć miała, i dopełnić uszczuplone woyną regimenta; według pewnych wiadomości, skończyło się wszystko na 3 lub 4 tysiącach młodzieńców, którzy do obozu przybyli, i niewielkich posiłkach od armii Włoskiey przy

słanych. Zbywa na wszystkiém Francuzom, ztąd nieukontentowanie, nędza i dezercya.

STRALSUND d. 14 Kwietnia. Gubernator nasz Essen odniosł nad nieprzyiacielem ustępuiącym z Pomeranii Szwedzkiey znaczniejsze korzyści, niżeli się doniosło. Strata ogólna Francuzów i Batawów w zabitych i ieńcach może wynosić do 1800 ludzi, ostatnich 1200 do miasta naszego sprowadzonych na wyspę Rugen odesłano. W Demmin zdobyliśmy 100 tysięcy funtów ryżu, 25 tysięcy par trzewików, 150 wołow. Trzy piesze regimenta Hollen erskie zostały zniszczone zupełnie; między niemi było wielu żołnierzy Pruskich, których nieprzyiaciel głodem zniewolił do służby swoiey. Już woyska Szwedzkie na mil z wkroczyły do Pomeranii Pruskiey, iuż zbroyne szalupy ztąd ruszały do Stettinu, gdy nieprzyiaciel nadspodzianie odebrawszy zewsząd posiłki znaczne, zastanowił się naprzód w śpieszney ucieczce, pózniey ku nam ruszać zaczoł. Zatém G. Essen i Armfeldt cofnęli się nieco ku Stralsundowi. Szańce wszystkie, które przez czas długi sypał około twierdz naszych nieprzyiaciel, z ziemią zrównane, szaniec Peenemunde, wyspy Wollin i Usedom są w mocy naszey.

Wątpić nie trzeba, że wkrótce wyprawę powtórzą Szwedzi, spodziewaiąc się widzieć na czele Monarchę swego Gustawa Adolfa, który z wielkiemi posiłkami ma tu przybyć i kampanią zagaić. Już kilkaset piechoty należącey do straży przedniey woyska posiłkowego w Perth wylądowało. Officyer Szwedzki zaymuiąc miasto Rostock oświadczył, że Król po skończoney woynie bez wątpienia tę zdobycz wróci X. Meklenburgskiemu. W Berlinie między Francuzami wielka była trwoga, gdy odebrano wiadomość, że podiazd Szwedzki zbliżył się do Kyritz. Kray Hannowerski dotąd był niby rządzony przez Administratorów i Ministrów z Elektoratu wybranych; teraz nieprzyiaciel wszystkim złożyć urząd; i za granicę ustępować kazał; Haunoweranie zaś Francuzom co tydzień składać obowiązani po 300 tysięcy frankow. Słychać, iż Austryaccy wodzowie oboz wielki wytknąć kazali pod Wels na granicy Bawarskiey.

LONDYN d. 12 Kwietnia. Lord Percy syn X. Northumberland podał proiekt izbie niższey; ażeby Murzyni w osadach Angielskich narodzić się maiący od d. 1 Stycznia 1810 wolnemi byli. Wspierał wniosek Sheridan i kilku innych, lecz ponieważ nie znayduwała się obecną Reprezentantów liczba prawem zamierzona do pisania ustaw, to iest naymniey 60, nic nie zrobiono.

Z S. Domingo wiadomość przyszła, że nowey rewolucyi kray ten doświadczył. Naywyższy rządca Murzyńskiego narodu Christophe zabity, niepewna przez kogo i iakim sposobem. Następcą ogłoszony Itison dawny przyiaciel zamordowanego wodza Dessalines. Tymczasem G. Ferrand coraz nowych sił nabiera, znaczna część prowincyi Francuzkiey poddała się iemu; wielu Murzynów, Mulatrowie wszyscy prawie z nim trzymaią.

Posłuiący w Wiedniu Adair przyiaciel Foxa ma być wkrótce odwołany, iakoteż kilku innych Ministrów. Niema wątpliwości, że nowe Ministeryum postanowiło wstępować świątobliwie w ślady Pitta. Arbuthnot zostaie na mieyscu; on i Admirał Duckworth następuiące warunki podać mieli Ottomańskiey Porcie, ieśliby ugodę zawierać chciała. 1. Scisły pokoy i przymierza z Mocarstwami zprzymierzonemi. 2. Wydać Anglikom wszystkie okręta liniowe i fregaty Tureckie w zakład rzetelnego do rzymania obietnicy, które do końca woyny teraznieyszey zatrzyma Jerzy 3, w czasie spokoynym wróci. 3. Multany i Wołoszczyznę zostawić iak są dzisiay. 4. Wydać Anglikom, którzy one żołnierzem swoim osadzą, wszystkie zamki i twierdze przystęp zagradzaiące do Constantinopola, co także trwać miało do końca woyny teraznieyszey. Jak słychać, tych wszystkich warunków ugodliwych przyiąć nie chciał Selim 3.

WIEDEŃ d. 2 Maia. O czynnościach woiennych odbieramy następuiące doniesienia. Twierdze Szląskie Wrocław Brieg, nawet Schweidnitz burzą Francuzi. O mieście Cosel nic pewnego nie mamy, wyiowszy że garnizon Pruski zalał okolicę, i bardzo trudny przystęp do murów nieprzyiaciołom sprawił. Neisse opasana iest przez Wurtembergczyków, którzy w małey liczbie zostaiąc, po rozesłaniu dywizyi swoich kilku w różne strony, nic ważnego przedsięwziąć nie mogą. Dwie wycieczki znaczniejsze uczynił kommendant Pruski; w pierwszey powiodło mu się z 600 ludzmi opasać kompanią nieprzyiacioł, i w niewolę zabrać; w drugiey będąc na czele 1400 zbroynych sam klęskę odniosł i niemało ieńców utracił, których natychmiast zamieniono. Korpus Marszałka Augereau, naybardziey uszczuplony w bitwach, został rozwiązany po oddaleniu się wodza ranionego do Paryża, i między drugie korpusy rozdzielony. Magazyny i wielkie zapasy z Berlina, Potzdamu Spandau Francuzi przewożą do Wittenberga w Saxonii; utwierdzaiąc pilnie to miasto, iako też szańce przedmostowe na Elbie i Odrze. Załoga Pruska w Colbergu czyni częste i pomyślne wycieczki na Badeńczyków stoiących pod murami. Oblężeniem kierował naprzód G. Teulie, którego zastąpił Loison. Lariboissiere iest kommendantem artylleryi Francuzkiey pod Gdańskiem.

Donieśliśmy o zagaieniu Seymu Węgierskiego w Budzie; Arcy X. Józef Palatinus miał do stanów mowę, którey osnowę kładniemy. Zwołanie Seymu dzisieyszego dowodem iest, że Cesarz Król pragnie zatrudnić się uszczęśliwieniem narodu w tenczas naybardziey, gdy kwitnie spokoyność, a niebezpieczeństwo okropney woyny grozi przestało zniszczeniem oyczyźnie; chce leczyć rany zadane kraiowi przez nieprzyiaciela, do których przez lat kilka ręki przyłożyć nie mógł w nieszczęśliwym zostaiąc położeniu. Dobrodzieystwo przyiąć Węgrzyni wdzięcznym umysłem powinni; nowa woyna niszczy tak wiele narodów Europeyskich; wszędy obraz powszechney nędzy; nasza zaś oyczyzna cieszy się w pokoiu głębokim, i siły odbiera stracone, co skutkiem iest mądrey przezorności panuiącego, i statecznej pracy. Cesarz Król naygoręcey pragnie, aby ten Węgierski narod stale kosztował owoców pokoiu zewnętrznego, i domowey pomyślności, a konstytucya Węgierska przed 8 wiekami ustanowiona w całości przeszła do następnych.

Monarcha zupełną ufność położył w przywiązaniu Węgrzynów do oyczyzny i wierności dla tronu; wezwał przeto, żeby sami o własnem dobru i bezpieczeństwie radzili; a chociaż nieskończ nie zatrudniony, być iednak obecny obradom seymowym postanowił. Nikt zapewne z obecnych Magnatów i deputowanych nie odmówi odpowiedzieć zamiarom oycowskim Cesarza

Króla, każdy owszem wesprze chęci iego, ażeby narod Węgierski, za iego pomocą Austryacka Monarchia na stopniu wysokim potęgi i sławy stanęła. Arcy Xiąże Palatinus znaiąc sposob myślenia szlachetnych i wspaniałych Węgrzynów, z pociechą widzi że uczynią wszystko czego po nich czas i okoliczność wymaga, owszem przewyższą powzięte o nich nadzieie. Szczęśliwy że iest na czele wybranych mężów z narodu, a czynności pożytecznych Monarchii świadkiem i przewodnikiem będzie. Nakoniec ofiaruie pośrednictwo swoie Stanom Węgierskim do Króla, ieśliby prozbę do pożytków przyszłych oyczyzny stosowną, zanieść chcieli.

Sam Cesarz Król mówił do Stanów. Miło nam iest widzieć się w gronie obywatelów Królestwa Węgierskiego zwłaszsza gdy z niemi radzić przychodzi o dobru i pomyślności kraiowey. Miley byłoby nierównie, gdybyśmy w okolicznościach teraźnieyszych wysłuchać i uskutecznić mogli życzenia Stanów, nie domagaiąc się od nich nowey ofiary, lecz ulżenie ciężarów dziś publicznych nie zgadza się z potrzebą i bezpieczeństwem państwa. Okropne woyny skarb zadłużyły. Węgierskie regimenta czoło i wybor armii Austryackiey od lat kilku dopełnione nie są. Podatki składane przez obywatelów Królestwa nie wystarczaią wydatkom. Znaią Stany, czego nam potrzeba do zgodzenia ranz adanych Monarchii, i postawienia oyczyzny na poważnym stopniu. Nad tém do rzale zastanowić się mamy. panuiący do dzieła ważnego przystępuie pełen naylepszey nadzieią, wiedząc z długiego doświadczenia, iak mądrze opatrznie, ochoczo, gorliwie i hoynie Węgrzyni opatrywać zwykli potrzebę publiczną; iak mężnie powstaią w obronie oyczyzny zagrożonej, co mianowicie uczynili podczas ostatniey woyny, gdy nieprzyiaciel iuż przechodził granice Królestwa, a Cesarz Król doznaney wierności ukochanego ludu poruczył bezpieczeństwo familii swoiey i następcy tronu.

Słusznie więc spodziewa się Monarcha, że mą re rady i szczodrobliwość Węgrzynów przywróci dawne państwu całemu znaczenie i powagę. Narody przyiazne cała owszem Europa dziś na stolicę Królestwa oczy zwróciła. Któryż więc obywatel i syn tey oyczyzny nie zechce odpowiedzieć oczekiwaniu powszechnemu. Lecz Monarcha nie dla tego iedynie stanął pośrod Seymuiących Stanów, ażeby nowey żądał od nich ofiary chce nadto wysłuchać łaskawie prozby i życzenia Węgrzynów wiernych, iakie przełożą stosowne do powszechnego dobra; mianowicie zaś pragnie widzieć poprawione sądownictwo, które iest gruntem i zasadą domowego pokoiu i szczęśliwości. Seym uskuteczniaiąc pilnie wszystko, co się zawiera w propozycyach od tronu podanych Arcy Xiążęciu Palatinowi, zaradzi potrzebie kraiowey, ugruntuie bezpieczeństwo zewnętrzne, położy trwałą zasadę domowey szczęśliwości, a tym sposobem godzien chwały nieśmiertelney w obliczu oyczyzny i narodów, zasłuży sobie na względy naywyższe Cesarza Króla swego.

Odpowiedział Arcy X. Józef Palatinus Monarsze. Poważaią Węgrzyni naywyższą wolę Króla swego, gdyż wiedzą, że nowych ciężarów i ofiar domagać się nie zwykł bez koniecznej potrzeby. W nagłych okolicznościach nigdy Monarcha nic nie żądał od narodu wiernego inaczey tylko według brzmienia konstytucyi, na dobro oyczyzny. Któż nie wie, że skarb Austryacki długiemi woynami wyniszczony i obciążony został. Kto nie czuie, iż w środ klęsk woiennych nas otaczaiących powinniśmy się uzbroić, i być gotowemi na przypadek wszelki W czém stany upatrnią i wielbią troskliwość oycowską panuiącego i wyższy rozum Seym który na tém samém mieyscu w r. 1791 Leopoldowi 2 z zapałem ofiarował wszystko, dziś stawa przed tronem syna iego z równą gotowością i ochotą. Węgrzyni zawsze i nieodmiennie podobni sobie i przodkom, odpowiedzą bez wątpienia według sił i możności zaufaniu dobrego Króla.

Niedawno umarł w tey stolicy ieden z pierwszych obywatelów Austryackiey Monarchii X. Stahremberg lat maiąc 83, kawaler orderow złotego runa i S. Stefana Minister stanu, Marszałek dworu, gwardyi półkownik. Wnuk sławnego Generała, który w r. 1683 Wiedeń przeciw Turkom bronił służył ciągle 66 lat Austryackiemu domowi z honorem i sławą piastuiąc urzędy rozmaite. Należał w cząstce do edukacyi Cesarza Józefa 2; lat kilkanaście posłował w Lisbonie, Madrycie, Paryżu, rządził Niderlandem iako Minister pełnomocny, był Ministrem stanu i konferencyinym u Maryi Teressy. W r. 1783 otrzymał od Józefa 2 urząd Marszałka, który dochował pod panowaniem Leopolda 2 i Franciszka. Tytuł Xiążęcy sam wysłużył w r. 1765, był albowiem naymłodszym synem oyca swoiego. Załowany iest powszechnie.

Seym Węgierski w Budzie do d. 28 kwietnia odprawił 4 posiedzenia, co postanowił doniesiemy poźniey. Cesarz nieco zachorował w témże mieście, lecz rychło do zdrowia powrócił. Arcy X. Karol zatrudnia się ćwiczeniem regimentów stoiących w stolicy i okolicach. Tenże z następcą tronu odwiedzał szkoły w Pesth na prawym brzegu Dunaiu.

SEMLIN d. 21 kwietnia. Od d. 29 Marca naczelnik Serwianów Czerny przygotowania czynił do przeyścia Morawy i zagaienia kampanii nowey przeciwko Turkom; d. 1 kwietnia założyć kazał 2 batterye pod Ghislandi, przez noc robotę skończono; każda z nich miała 16 armat, 6 moździerzów, 3 tysiące pieszego żołnierza. Tegoż czasu inny korpus woysk Chrześciańskich stoiący w Istrina przy granicach Macedońskich uważał obróty Muzułmanów, ażeby z tyłu nie uderzyli. Naostatek d. 2 Czerny na czele 30 tysięcy ruszył do Ghislandi przyłączywszy do siebie 2 tysiące iazdy, i przeszedł rzekę Morawę na statkach pod zasłoną batteryi wspomnianych. Prowadzący straż przednią Chrześcian Namiestnik Jakoblowich wraz po przeprawie, którey nikt nie tamował, attakuie dwóma kolumnami straż przednią Ottomanów, rozłożoną między Nissa i Mustapak pod hetmaństwem Baszy Sacsi; ten chociaż liczył 20 tysięcy ludu, nie mógł dać odporu długiego nacieraiącym, i poszedł w rozsypkę.

Gdy tym sposobem Jakoblowich poraża nieprzyiacioł z prawey strony, Czerny 4 kolumnami, rzekę przeszedłszy uderzył z lewey ku Nissie, odparł i daleko przepędził; chciał ieszcze raz wodz Muzułmański przyiść do sprawy, i na przod postąpić; ale postrzegłszy Serwianów zachodzących z boku i tyłu od Mitrowaz, oddalił się z boiowiska Zwycięzca Czerny rozkazawszy 5 tysiącom Serwianów opasać Nissę, z całém woyskiem pędził uciekaiących nieprzyiacioł do Chipra, Pires, nakoniec do Sophii. Woysko Selima 3 w tey rozprawie stracić miało 1500 ludzi, Serwianie, 800, którzy zdobyli armat 11, 2 moździerze, wiele ammunicyi, wołów, zawad obozowych: między temi znaydowała się bogata własność Baszy Nissy Saysy na 36 wozach złożona.